

steret i 2 Aar nu tæller 63 Elever, hvoriblandt Børn fra fem forskellige nord- og vestsydske Amt, saa at den altsaa tegner til fuldkommen at ville svare til den Forudsætning, under hvilken Pengene ere blevne bevilgede.

J. A. Hansen: Jeg har tilladt mig at stille et Endringsforslag til Punktet Nr. 18 i det Afsnit, der foreligger, og som gaaer ud paa, at der i Finansloven indføres, at af Tilskudet til Bondehøjskoler paa indtil 10,000 Rd. gives 600 Rd. til den høiere Folkeskole i Gjedved. Der er i de senere Aar rundt omkring i Landet oprettet saakaldte høiere Bondehøjskoler eller høiere Folkeskoler ved frivillige Bidrag af dem, som have Interesse af, at navnlig Bondestandens Sønner gaae saa meget som muligt fremad i Ophøjsning. Disse Skoler, som have været anlagte for confirmerede Drengesaaledes, at de efter Confirmationsalderen optog dem 1 à 2 Aar, for at udvikle dem videre til i sin Tid at kunne ogsaa i aandelig Henseende blive dygtige Statsborgere, have haft den Egenstaaelse og Grundbetingelse, da de ere fremkomne ved frivillige Bidrag og ere aldeles private, ikke at staae under nogen offentlig Control, og jeg troer, at de fleste, som kjende Noget til disse Skoler, ville finde, at derpaa beroer deres Liv og Sjæl, at de vedblivende frit kunne uddanne sig, altsaa efter som vedkommende Lærere have Dygtighed til at undervise paa deres egen Maade, saa at de derved alene kunne indlade sig paa de Læregjenstande, der ville være de gavnlige for den kommende Statsborger, uden at indskrænkes ved hemmende Lovbestemmelser fra den ene eller den anden Side. Rigsdagen har ogsaa erkjendt disse Skolers Gavnlighed derved, at den aarlig har bevilget visse Tilskud til saadanne, hvor det viste sig, at de svarede til Hensigten, og den bevilgede Sum er efterhaanden forøget saaledes, at den, som man vil see af indeværende Aars Finansforslag, er opført med et Beløb af indtil 10,000 Rd. Ifølge Skoleloven, som udkom for et Par Aar siden, er der indrømmet Skoleraadet Indskydelse med Hensyn til Statens Tilskud til disse høiere Folkeskoler, og det er vistnok i sin Orden, at en nærmere Control finder Sted fra Statens Side, for at

komme efter, hvorvidt en saadan Skole udretter Noget og saa Meget, at det derefter kan afveies, hvilket Bidrag Statskassen bør yde til dem; men der kan naturligvis ogsaa tænkes særegne Forhold, der gjøre det uheldigt for en saadan Skole at være undergivet et saadant Tilsyn eller en saadan Control. Det vil ogsaa sees af Finansforslaget, der foreligger, at dette er erkjendt af Ministeren, idet der er tilføjet med Hensyn til dette Tilskud af 10,000 Rd. til Bondehøjskoler, at det ogsaa kan anvendes paa anden end paa den i Loven af 8de Marts 1856 fastsatte Maade, altsaa paa en anden Maade, end denne Lov bestemmer. Mit Forslag gaaer altsaa ikke ud paa at indføre noget Nyt, der ikke i Principet allerede er anerkjendt og anseet for rigtigt, men det gaaer ud paa at staae denne Skole en Understøttelse ifølge dette Princip, som Skolen, efter Alt hvad der foreligger, ikke har noget Haab om ellers at ville faae.

Jeg skal nu tillade mig at meddele det allerede Thing, hvorpaa jeg støtter den Formening, at denne Skole uagtet Alt, hvad der foreligger om, at der meddeles en saadan Undervisning i den, at den burde have et saadant Tilskud, dog ikke kan vente at faae det. Jeg har her liggende for mig Actstykker, hvoraf jeg skal meddele Hovedpunkterne, som angaa denne Skoles Stilling. Skoleraadet i Skanderborg Amt udnævnte for at overvære Examen ved denne høiere Folkeskole 3 Mænd, nemlig Skoledirectionens 2 Medlemmer, Amtmanden og Provsten, og et 3die Medlem, Kammerjunker Reetz. Disse Mænd overværede Examen den 22de April 1857 og udtaalte derefter, at de havde haft Leilighed til at overbevise sig om den Nytte, en saadan Skole under en duelig Lærers Vejledning kunde stifte for Amtets Landbostand, altsaa et meget hæderligt Bidnesbyrd om denne Skoles Tilstand; men saa hittede de dernæst, at man ikke meente, at Skolen kunde stiftes for Fremtiden, uden at der blev gjort Noget, som kunde føre til, at Skolen kunde stiftes ifølge duelige Lærere, og uden at der oprettedes en Afgangsexamen for de Børn, der optoges i Skolen, for at det ved denne kunde vise sig, om de havde den fornødne Modenhed